

ΑΙΓΛΗ ΨΑΛΤΗ

ΜΙΑ ΦΩΤΙΣΜΕΝΗ ΦΕΜΙΝΙΣΤΡΙΑ

Με τη συμπλήρωση δύο χρόνων απ' το θάνατο της Αιγλης Ψάλτη, ο Σύνδεσμός μας, που για πολλά χρόνια την είχε Πρόεδρό του, ώργάνωσε στις 15 Δεκεμβρίου μια συγκέντρωση στην 'Αρχαιολογική 'Εταιρεία για να τιμηθεί τη μνήμη της. Τόν Σύνδεσμο τόν εκπροσώπησε ο Πρόεδρος μας κ. 'Αλίκη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, που άρχισε την εκδήλωση με μια σύνοψη της σταδιοδρομίας της Αιγλης Ψάλτη. Παρακάτω δίνουμε μια περίληψη της όμιλίας της :

«'Η Αιγλη Ψάλτη σε ηλικία 14 χρόνων τέλειωσε το Γυμνάσιο (1928) και σε ηλικία 17 ετών πήρε πτυχίο της Νομικής Σχολής του Παρισιού. Σπούδασε συνολικά 9 χρόνια στο Παρίσι και 2 στο Βερολίνο και ειδικεύθηκε στο Διεθνές Δίκαιο.

Γύρισε το 1939 με την κήρυξη του Παγκοσμίου Πολέμου. 'Από τον Φεβρουάριο του 1941 ως τον Μάη του 1945 ήταν Γ. Γραμματέας της Φανέλλας του Στρατιώτη και από τον Δεκέμβρη του 1942 ως το Μάρτη του 1945 διεύθυνε το Γραφείο του Σουηδού Προέδρου της «'Επιτροπής Διαχειρίσεως Βοηθημάτων εν 'Ελλάδι». Με την ιδιότητα αυτή διαπραγματεύθηκε κατά τα Δεκεμβριανά με το ΕΑΜ την τροφοδοσία των τμημάτων της 'Αθήνας που κατέχονταν από το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ.

Παρά τα εξαιρετικά προσόντα της, δεν μπορούσε, επειδή ήταν γυναίκα, να διαγωνισθεί για να μπει στο 'Υπουργείο των 'Εξωτερικών. Μόλις ιδρύθηκε το 'Υπουργείο Συντονισμού διορίστηκε εκεί προϊσταμένη της 'Υπηρεσίας Συμβάσεων, απ' όπου παραιτήθηκε οε έδειξε αλληλεγγύης προς τον Κ. Δοξιάδη, το 1951. 'Αργότερα ανέλαβε ως Γ. Γραμματέας-Γεν. Διευθυντής της «'Επιτροπής Βοηθείας Προσφύγων εν 'Ελλάδι», όπου εργάστηκε πολλά χρόνια, μέχρι τη διάλυσή της, προσφέροντας αναριθμητες υπηρεσίες στους πρόσφυγες που έρχονταν κατά χιλιάδες απ' τις χώρες του παραπετάσματος.

Παράλληλα εργάστηκε μαχητικά και συστηματικά για την ισότητα των φύλων. 'Απ' το 1944 ήταν Πρόεδρος του Τμήματος Νόμων και ψήφου του 'Εθνικού Συμβουλίου 'Ελληνίδων και από το 1947 μέλος του Δ. Συμβουλίου του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, και Πρόεδρος απ' το 1964-1971. Παράλληλα ήταν μέλος και Γ. Γραμματέας της Διεθνούς 'Ενώσεως Γυναικών (Alliance), στην οποία ανήκε ο Σύνδεσμός μας.

'Η Αιγλη όμως είχε και μια άλλη δράση βαθύτατα κοινωνοφελή : Το Σύλλογο Μερίμνης 'Αηηλίκων», που είχε ιδρύσει ή μητέρα της, του οποίου ήταν βοηθός από το 1939 και Πρόεδρος από το 1953 ως το θάνατό της (1976). 'Ο Σύλλογος αυτός διατηρεί ένα Σταθμό 'Εφήβων παραστρατημένων, τόν όποιον ή Αιγλη φρόντιζε με μεγάλη αφοσίωση.

'Αλλά εκτός απ' όλα αυτά, ή Αιγλη ενδιαφερόταν πάντα και για την πολιτική. Πεπεισμένη και συνεπής δημοκράτισσα, έτρεχε να προσφέρει τις υπηρεσίες της, με άνδι-

τέλεια, πάντα, στο κόμμα που ανήκε. Είχε στενή φίλια με τόν Ν. Πλαστήρα και — από φοιτήτρια στο Παρίσι — με τόν 'Ελευθέριο Βενιζέλο.

Σπάνια τόσα χαρίσματα βρίσκονται συγκεντρωμένα σ' έναν άνθρωπο : έξυπνάδα, μόρφωση σπάνια, γλωσσολογία βαθειά, συναίσθηση καθήκοντος, προθυμία εξυπηρέτησης των άλλων (μέχρις ελαττώματος), συνέπεια. 'Αν είχε και περισσότερη πρακτικότητα, θά έπρεπε να είχε φθάσει στα ανώτατα σκαλοπάτια της Πολιτείας. 'Αλλά αν δεν έφθασε σ' αυτά, έφθασε όμως στα ανώτατα σκαλοπάτια της εκτίμησης και του σεβασμού της κοινωνίας. 'Επιβλήθηκε σαν ήθικη και πνευματική προσωπικότητα — πράγμα πολύ πιο σπάνιο και πολύ πιο ουσιαστικό.

'Ο Σύνδεσμός μας την τιμά ιδιαίτερα για τις ακούραστες και πολύτιμες υπηρεσίες της σ' αυτόν και στην ιδέα της ισότητας των φύλων. Και θά κρατάει τη μνήμη της ζωντανή και για τις νεώτερες γυναίκες, που δεν πρέπει να ξεχνούν τις πρωτοπόρες επειδή αυτές βρίσκουν σήμερα τα πράγματα πολύ πιο εύκολα.

Στη συνέχεια μίλησε ή κ. 'Α. Μανζουλίνο, βουλευτής 'Επικρατείας και εκπρόσωπος των Συνεργαζομένων Γυναικείων Σωματείων, ή όποια αναφέρθηκε ειδικότερα στην καίρια συμβολή της Αιγλης για τη σύμπληξη των «'Συνεργαζομένων Γυναικείων Σωματείων» και για την κατάκτηση ίσων πολιτικών δικαιωμάτων.

'Ακολούθησε ή κ. 'Αγλαία Τρωϊάννου, εκ μέρους του Δ.Σ. του Συλλόγου Μερίμνης Αηηλίκων, που εξέθεσε λεπτομερώς την αγάπη και τούς μόχθους της Αιγλης για το Σωματείο αυτό και για τη συντήρηση του Σταθμού 'Εφήβων, που μέχρι σήμερα πέτυχε να οδηγήσει σε καλό δρόμο πολλές εκατοντάδες παιδιών, μερικά από τα όποια σταδιοδρόμησαν πολύ καλά.

Τέλος, ό τ. 'Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου 'Επικρατείας κ. Γ. 'Αγγελίδης μίλησε, πολύ γλαφυρά, για την αντιστασιακή δράση στη δικτατορική έπταετία μιās μικρής ομάδας, που είχε για «στόχο» τόν σπύτι της Αιγλης. 'Από την όμιλία αυτή παραθέτουμε μερικές χαρακτηριστικές περικοπές :

«'Εκείνη την είκοσιμία 'Απριλίου, που δεν πρέπει να ξεχαστεί, όπως δεν ξεχνιέται ή είκοσιεννιά Μαΐου, όλος ό λαός κι' ό καθένας μας ένοιωσε τόν ήχερό ράπισμα, κι' όλος ό λαός τόν έιπε φωναχτά ή μέσα του τόν «όχι». 'Εμεινε να είπωθεϊ τόν «ναϊ».

Αυθόρμητα, και παράλληλα μ' άλλους, μαζεύτηκαν μερικοί άνθρωποι, όχι απ' τούς πιο άσημαντους, να βρουν πως θά τόν πούνε καλύτερα και ουσιαστικότερα τόν «ναϊ». 'Οι μισοί περίπου, απ' την ομάδα που έχω στο νοϋ, τόν έιπαν θαρρετά και φωναχτά!...

Σε σκαλι πολύ παραπάνω απ' αυτούς στάθηκε ή Αιγλη Ψάλτη. 'Εκανε — με πόσο κίνδυνο στα χρόνια εκείνα

Συνέχεια από σελ. 2

τῆς φοβέρας και τῆς σκλαβιάς — ἔκανε τὸ σπίτι της φωλιά για τὴ δράση τῆς ομάδας, ἀψηφώντας τὸν κίνδυνο. Τί εἴτανε ἡ δράση; μερικὰ χαρτιὰ πὸ γράφονταν για νὰ διαβιβαστοῦνε μακριὰ, ἔξω, σὲ κάποιους μεγάλους και δυνατούς — πὸ δὲ θελήσανε νὰ χρησιμοποιήσουνε ὅλη τους τὴ δύναμη —, για νὰ παρουσιάσουνε μὲ τ' ἀληθινὰ της τὰ χρώματα, μὲ τὰ πραγματικὰ της τὰ χαρακτηριστικὰ, τὴν κατάσταση τοῦ τρόπου και τοῦ λαοῦ. Μὲ τὸ στρατιωτικὸ νόμο ἦταν ἀπαγορευμένη κάθε σύναξη ἀνθρώπων, και μάλιστα ὑποπτων, και πὸ μεγάλη ἡ εὐθύνη ἐκείνου πὸ τοὺς φιλοξενούσε. Στους δρόμους περιφέρονταν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ κατεβασμένα ὡς τὰ μάτια καπέλα, πὸ κάθε στιγμή

μπορούσανε νὰ πατήσουνε τὰ σπίτια και νὰ τ' ἀναστατώσουνε. Τὰ ἤξερε ὀλ' αὐτὰ ἡ Αἴγλη ἡ Ψάλτη, ψυχὴ τῆς ομάδας, και μ' αὐταπάρηση τ' ἀντιμετώπιζε. Ἀντιμετώπιζε και τὴ φιλοξενία και τὴν καθαρογραφὴ και τὴν παρακαταθήκη τῶν χαρτιῶν, ὥσπου νὰ βροῦνε τὸ δρόμο τοῦ προορισμοῦ τους. Κρατούσε στὰ χέρια της δυναμίτη, πὸ μπορούσε νὰ καταστρέψει τὸ σπίτι της και νὰ τὴν πετάξει κι' ἐκείνηνα τὴν ἴδια, τὸ λιγότερο, πίσω ἀπ' τὰ σίδερα. Οὔτε στιγμή δὲ δειλίασε, οὔτε στιγμή δὲ δίστασε. Και στὴ συζήτηση για τὰ ὅσα ἔπρεπε και για τὸ πῶς ἔπρεπε νὰ γραφοῦνε, πάντα πρώτη και γενναία και ἀδιάλλακτη και δημιουργική...»